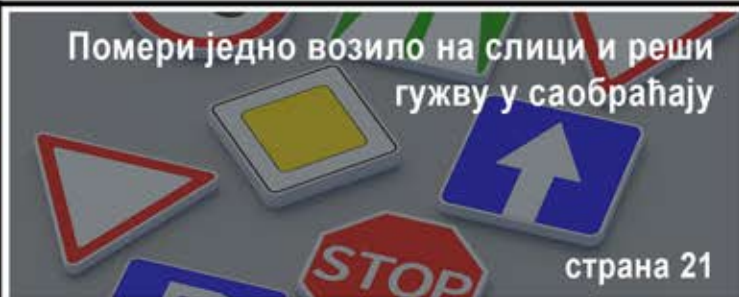

Грожђебал
страна 18

Помери једно возило на слици и реши
гужву у саобраћају

страна 21

МАШИНАЦ

ЛИСТ УЧЕНИКА ТЕХНИЧКЕ ШКОЛЕ СА ДОМОМ УЧЕНИКА У АПАТИНУ

БРОЈ 5

СЕПТЕМБАР/ОКТОБАР 2025.

Матурска екскурзија 2025.

страна 3

Интервју са ученицом генерације

страна 1

Дечја недеља
6-12.10.2025.

страна 11

Кроз песму и игру - наслеђе које
траје

страна 14

"Taste Atlas"
најгора јела српске кухиње

страна 22

Интервју са ученицом генерације

Претходна школска година била је специфична по томе што смо имали две ученице генерације, Даницу Балог и Стојанку Лончар, обе профила кувар

“Моја порука тренутним и будућим ученицима који су уписали профил кувар јесте да верују у себе и да буду радознали. Тражите одговоре, чак и онда кад вам се учини да сте досадни са својим питањима!”

Овај пут разговарамо са једном од ученица генерације претходне школске 2024/25. године, Даницом Балог. Даница је похађала образовни профил кувар и као и њена другарица Стојанка све три године завршила одличним успехом и учествовала у многим школским активностима. Памтимо је и као чланицу новинарске секције.

Даница често дође до школе да посети професоре и погледа да се није нешто променило. Искористили смо прилику да урадимо интервју са њом, а интересовало нас је где је сада, са чиме се бави и какве утиске носи из средње школе.

Прошло је скоро пола године како си изашла из ове школе, шта се променило, где сада радиш?

- Тренутно радим ван моје струке у маркетинг агенцији “iL2” у Сомбору. Специфична је по сјајној енергији и креативном тиму. Атмосфера је одлична, подстиче нас да растемо и учимо сваког дана. Брзо сам се уклопила и заиста уживам у свом новом послу и окружењу. Веома сам задовољна. Имам доста простора да износим своје идеје и да будем креативна, што ми много значи. Креативност и иновативност је веома битна ставка у маркетингу.

Да ли си у скорије време добијала понуде од неких угоститељских објеката?

- Повремено добијам упите и позиве јер сам дуго радила у кухињи и остала у контакту с доста колега из угоститељства. Иако сам тренутно ван своје струке, не значи да сам од ње одустала, никако.

Освојила си неке награде за време школовања, можеш ли нам рећи нешто о томе, која ти је омиљена?

-Учествовала сам на многим такмичењима и била ми је част што сам представљала нашу школу. Свако такмичење ми је донело ново искуство, научила сам много и упознала сјајне људе, а успомене које сам стекла ценим подједнако као и саме награде. Омиљена награда ми је путовање у Италију које сам добила од Општине Апатин за титулу ђака генерације.

Постоји ли особа која је највише утицала на тебе и твој рад?

-На мој одабир угоститељства највише је утицала једна предивна жена, Олгица Медић

куварица из основне школе, која ми је саветовала да упишем школу за куvara. Током школовања могу се захвалити разредној Вањи Медић, као и свим професорима који су нам били подршка и помагали нам да растемо и развијамо своје вештине. Као мала сам маштала да будем кондуктер како бих радила са татом, који је возач аутобуса већ дуги низ година. Одлука да упишем школу за куvara дошла је сасвим спонтано, а успех који сам постигла био је циљ до којег сам стигла трудећи се да будем најбоља верзија себе.

Имаш ли узор у куварству?

- Немам посебне узор, али ме инспирише када видим људе који знају свој посао, труде се да дају све од себе и не одустају пред изазовима.

Постоји ли нешто што највише волиш да спремаш?

- Пратим трендове преко друштвених мрежа и кулинарских портала. Са пријатељима из школе и колега са бившег посла сам и даље у контакту, размењујемо искуства и идеје. Волим да експериментишем и користим различите зачине како бих јелу дала посебан печат. Такође, водим рачуна о презентацији и волим минималистички изглед на тањиру јер

кверујем да и једноставност може бити естетски савршена. Као дете највише сам волела да једем домаћу сланину са зеленом јабуком и свеж хлеб из крушне пећи.

Слажеш ли се да је кување уметност?

- Апсолутно! Кроз кување изражаваш себе, баш као сликар кроз платно. Храна и куварство су дубоко повезани са емоцијама. Свако јело носи успомене, приче и осећања, како за оног ко спрема, тако и за оног ко једе. Кроз припрему хране изражавамо пажњу, храна може да повеже људе и створи посебне тренутке које дуго памтимо.

Како проводиш време ван радног времена?

- Проводим време са пријатељима, а такође се трудим да усавршавам своја знања и вештине.

Какве утиске носиш из средње школе?

- Носим прелепе успомене. Школовање ме је обликовало, дало ми темеље и припремило за живот одрасле особе.

Какви су ти планови за будућност?

- Планирам да наставим да напредујем у новом послу и постигнем добре успехе.

На крају, савет за будуће куваре?

- Моја порука тренутним и будућим ученицима који су уписали профил кувар јесте да верују у себе и да буду радознали. Тражите одговоре, чак и онда кад вам се учини да сте досадни са својим питањима! Верујте да професори цене ваше залагање. Из личног искуства могу да кажем да се то увек исплати. Професори "не једу малу децу за доручак", већ очекују да научите оно што ће вам бити потребно у животу, колико год вам се сада чинило да вам то никад неће требати.

ПС: Док не научите правилно да држите нож, биће вам прсти у ранама, али и то је део учења!

Матурска екскурзија 2025.

Братислава - Праг - Дрезден - Беч

У наставку, обишли смо Зид глади, возили се метроом и имали на претек слободног времена. Кренула је да пада киша која нас није зауставила, напротив, схватили смо колико је Праг магичан и пожелели да га поново посетимо.

На матурску екскурзију кренули смо осмог септембра око пет сати ујутро заједно са Гимназијом и средњом стручном школом "Никола Тесла" из Апатина. На граничном прелазу Бачки Брег ушли смо Мађарску и наше путовање је званично почело.

Први град који смо посетили била је Братислава. Видели смо многе знаменитости, а имали смо и доста слободног времена за ручак и обилазак самог града. Ипак, сви смо жељно ишчекивали да видимо Праг, сместимо се у Хотел и напослетку одморимо после напорног пута.

У хотел "Олимпик турист" стигли смо око 21 час, вечерали, распоредили се по собама и одмах заспали.

Обилазак Прага кренуо је око 10 сати ујутро. Прво смо обишли главни трг, а потом многе друге знаменитости. Имали смо возњу бродом по Валтави, а касније слободно време у граду. У току слободног времена шетали смо по Прагу, обилазили продавнице, пробавали слане и слатке специјалитете чешке кухиње и уживали. Око седам сати вратили смо се у хотел и дружили се са ученицима из Хрватске и Црне Горе који су такође били на матурској екскурзији.

У Дрезден смо кренули трећи дан око девет сати ујутро из хотела. Тамо смо стигли око 12 сати, обишли главни трг, а потом имали слободно време за обилазак неколико тржних центара града. Око шест сати кренули смо назад за Праг. У хотел смо стигли око девет, вечерали и спаковали кофере јер смо већ сутрадан ујутро кретали за Апатин.

Последњи дан био је резервисан за посету Бечу. Кофери већ спаковани, доручак обављен, а наш боравак у Прагу завршен. Крећемо кући тужни, али пуни успомена. Кроз прозор аутобуса гледали смо хотел и успомене које остају из нас. У Беч смо стигли око 11 сати. Обилазили смо центар Беча, краљевску палату и музеје. Затим смо имали слободно време за обилазак града и све време смо били свесни да је ово крај нашег пута.

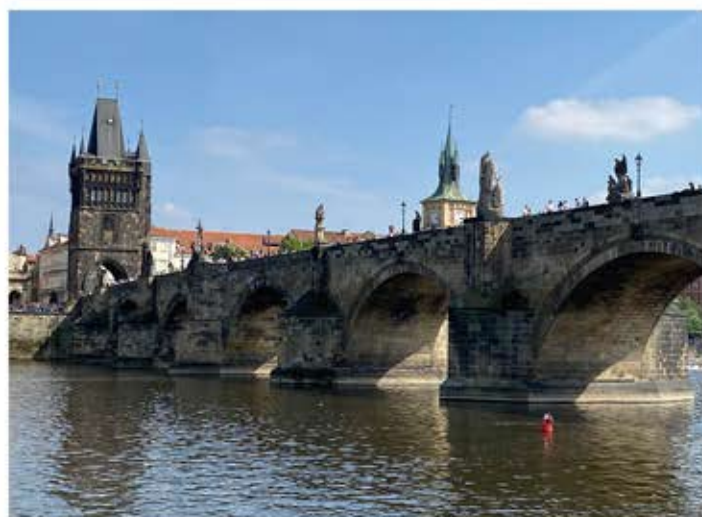

Забавни парк "Пратер" био је незаобилазан. Тамо смо провели неколико сати, а затим стварно кренули кући. Наш пут завршава и треба да се вратимо школским обавезама. Кад би екскурзија могла да траје заувек!?

У Апатин смо стигли око три ујутро. Матурска екскурзија била је предивно искуство, путовање пуно лепих успомена, склопљених нових пријатељстава и уживања са наставницима. Посебно желимо да се захвалимо професорима наше школе, разредном Немањи са којим смо се током екскурзије зближили, професору Ивици на дивним фотографијама, професорки Драгани, професоркама из Гимназије Бранислави, Жељки, Ксенији и директору Гимназије Милану Дражићу који су нам улепшали екскурзију и омогућили одлазак на ова дивна места.

Још неколико фотографија:

Хелена Богдан и Дуња Дражић

Ученички парламент 2025/26.

У школској 2025/26. години Парламент броји 20 ученика, по два представника из сваког одељења. Њихова улога је да износе идеје и предлоге за унапређење школског живота, као и да указују на проблеме који утичу на живот ученика у школи.

За председницу Парламента изабрана је Милана Тадић, ученица завршног одељења профила возач, а за записничара Јована Кривошија, ученица 2-1 одељења.

До сада су одржана три састанка на којим је формиран нови парламент, расправљало се о могућностима побољшања услова рада у школи те о грејању у школи. Током Дечје недеље, неки чланови парламента учествовали су у заједничком дружењу у Гимназији. На том догађају присуствовали су и представници парламента из Основне школе „Жарко Зрењанин“ и Гимназије.

Ученици су се међусобно упознали, представили и радили у седам мешовитих група, од којих је свака чинила пет ученика. Заједно су писали креативне приче, чиме је додатно оснажена сарадња мађу школама. Парламент представља важан глас ученика и место где се слободно размењују идеје.

Овогодишњи чланови парламента су: Немет Горан, Ђулибрк Александар, Ковачевић Звонимир, Мусулин Никола, Зелић Дуња, Балог Каролина, Кривошија Јована, Салак Станија, Покрајац Вељко, Мандић Марина, Луцић Дејан, Миклушев Бренда, Берков Јован, Ивановић Арсеније, Ђаковић Стефан, Тадић Милана, Дражић Дуња, Богдан Хелена, Рамљак Дивна и Грандић Сташа.

Šta može da me motiviše da se uključim u rad parlamenta?

- ученички парламент omogućava lični razvoj učenika i doprinosi poboljšanju života u školi;
- učestvovanje u procesu odlučivanja jača tvoje samopouzdanje;
- stičeš iskustvo timskog rada;
- imaš priliku da komuniciraš svoje potrebe i potrebe svojih vršnjaka;
- možeš da utičeš na bitne odluke;
- sa svojim idejama možeš da pokreneš promene i razne projekte...

Кривошија Јована

Светски дан хране

Светски дан хране обележава се сваке године 16. октобра. Овај датум установила је Организација за храну и пољопривреду Уједињених нација (ФАО) давне 1979. године, а циљ је да се подигне свест о важности здраве исхране, правилне расподеле хране и борбе против глади у свету.

Светски дан хране обележава се широм света кроз организовање предавања и радионица о здравој исхрани, прикупљање хране за социјално угрожене, такмичења у припреми здравих јела, изложбе и едукативне активности.

На свету данас милиони људи немају довољно хране, док се у исто време огромне количине хране бацају. Светски дан хране нас подсећа да сви људи имају право на довољну количину хране, да морамо смањити бацање хране и да треба да чувамо природне ресурсе.

Храна је нешто што спаја све људе на планети. Зато је важно да је чувамо, поштујемо и делимо. Светски дан хране нас подсећа да заједно можемо створити свет без глади.

У Србији се Светски дан хране обележава 16. октобра почев од 2001. године, а ове године под слоганом: „Заједно за бољу будућност, безбедна и квалитетна храна за све“.

Институт за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“ и ове године у месецу у којем се обележава Светски дан хране подсећа на значај правилне исхране за очување и унапређење здравља. Основни принципи правилне исхране су редовност оброка током дана, правилан избор намирница које користимо у својој исхрани, начин њихове припреме, али и количина појединих намирница које свакодневно користимо.

У нашој школи овај датум је обележен у оквиру часова куварства када су ученици правили презентацију о важности здраве исхране. Такође, у оквиру Дечје недеље имали смо гостовање првим разредима у Основној школи „Жарко Зрењанин“ у Апатину где је одржано занимљиво предавање и са децом рађен квиз о здравој исхрани.

Јасмина Шокац

Остварена жеља

НАГРАДНО ПУТОВАЊЕ ЋАКА ГЕНЕРАЦИЈЕ У ИТАЛИЈУ

Ово путовање било је много више од обичног одмора. Остварила сам своју жељу да упознам земљу чију кухињу обожавам, доживела призоре које сам раније гледала само на сликама и стекла успомене које ћу заувек чувати. Научила сам да се изазови могу превазићи, да пријатељства настају и тамо где их не очекујеш и да свет заиста крије непроцењиву лепоту за оне који су спремни да је открију.

Одувек сам маштала о Италији. Земљи богате историје, уметности и наравно, фантастичне хране. Италијанску кухињу обожавам па је моја велика жеља била да једног дана обиђем управо ову земљу. Та жеља остварила се 27. августа 2025. године, када сам као ђак генерације добила поклон путовање у организацији Општине Апатин. Још док сам паковала кофере, била сам узбуђена и пуна очекивања, али нисам могла ни да наслутим колико ће ово искуство бити посебно и незаборавно.

Наше прво одредиште била је Болоња, град богате историје и прелепих улица. Први обилазак оставио је снажан утисак на мене.

Док сам шетала Болоњским трговима и улицама, осећала сам као да ходам кроз живе странице историје. Након разгледања, стигли смо у хотел у Монтекатинију, познатој италијанској бањи. Хотел је био удобан и пријатан, а одмах по смештају уследио је одлазак на хотелски базен. То је био савршен тренутак опуштања, као лагани увод у дане испуњене новим доживљајима. Екипа са којом сам путовала била ми је у почетку непозната, али врло брзо смо се зближили и постали права мала породица.

Други дан био је резервисан за Пизу и прелепи Cinque Terre. Призори који су се отварали пред нама били су готово нестварни, шарене куће на литицама, море које неуморно запљускује обалу, мириси медитеранске кухиње који су ме потпуно освојили. Свака грађевина, сваки сокак причао је своју причу и одавао дух Италије.

Преостали дани били су испуњени дружењем, смехом, авантурама и тренуцима који се памте заувек. Сваки дан носио је нову причу, а време је пролетело невероватно брзо.

Последњег дана, када смо сви већ помало сетно гледали на крај нашег путовања, посетили смо Фиренцу. Град који је на мене оставио посебан утисак. Шетајући њеним уметничким улицама, пробала сам сладолед који је проглашен за најбољи на свету. И заиста, сваки залагај био је савршен баш онакав какав сам замишљала кад сам сањала о Италији. Људи су били изузетно пријатни, време нас је послужило, а атмосфера је била топла и пријатна.

Ово путовање било је много више од обичног одмора. Остварила сам своју жељу да упознам земљу чију кухињу обожавам, доживела prizore које сам раније гледала само на сликама и стекла успомене које ћу заувек чувати. Научила сам да се изазови могу превазићи, да пријатељства настају и тамо где их не очекујеш и да свет заиста крије непроцењиву лепоту за оне који су спремни да је открију.

Хвала Општини Апатин што ми је омогућила да остварим своју велику жељу и поклонила једно од најлепших искустава у животу. Ово путовање заувек ће имати посебно место у мом срцу.

Даница Балог

СВЕТСКИ ДАН ПИСМЕНОСТИ

Светски дан писмености обележава се сваке године 8. септембра широм света. Овај значајан датум је установљен на конференцији УНЕСКО-а у Техрану 1965. године, а први пут је прослављен већ наредне, 1966. године. Идеја је била да се свим људима омогући право на писање и читање јер без писмености нема образовања.

Писменост се не односи само на писање слова и речи, већ на нашу способност да се јасно изражавамо и да разумемо текст који читамо. Зато је овај дан прилика да се подсетимо колико је забрао важно да негујемо језик и наше образовање.

У школама је већ постала традиција да се поводом Дана писмености 8. септембра организују различите активности. Ученици често пишу саставе и есеје о значају писмености, а професори подстичу разговоре о значају писмености и разговоре о чувању језика и правилном изражавању. У нашој школи ове године у оквиру часова српског језика и књижевности ученици су правили презентацију и држали предавање о значају писмености.

Писменост је темељ сваког образовања и развоја друштва, без писмености немамо омогућен даљи напредак у школи и животу.

Писменост није само умети читати и писати, већ и правилно применити научено знање, она нас и повезује са традицијом и историјом нашег народа. Она нас постиче да чувамо наш језик, али и да учимо нови како би га проширили.

Вук Караџић је говорио: "Језик је хранитељ народа. Докле год живи језик, докле га љубимо и почитујемо, њим говоримо и пишемо, прочишћавамо, дотле живи и народ, може се међу собом разумијевати и умно саједињавати, не прелива се у други, не пропада."

Обележавање Светског дана писмености подсећа нас да образовање траје током целог живота. Главни циљ обележавања Дана писмености је да упозори на проблем неписмености који је и даље присутан у већем делу света, као и да подстакне на размишљање о важности образовања на глобалном нивоу.

Дечја недеља

"ИМАМ ПРАВО ДА СЕ ИГРАМ, ДА СЕ СМЕЈЕМ, МАШТАМ, СТВАРАМ И У БОЉИ СВЕТ ПРЕТВАРАМ"

У понедељак, 6.10.2025. године, поводом обележавања Дечје недеље, ученици наше школе заједно са ученицима Гимназије и средње стручне школе из Апатина, учествовали су у драмској радионици под називом „Ја бих то овако“.

Ове активности рађене су у сарадњи са педагогом Зорицом Станковић Станић, тимом за развој међупредметних компетенција и предузетништва, стручним већем општеобразовних предмета и професором српског језика Владимиром Владетићем.

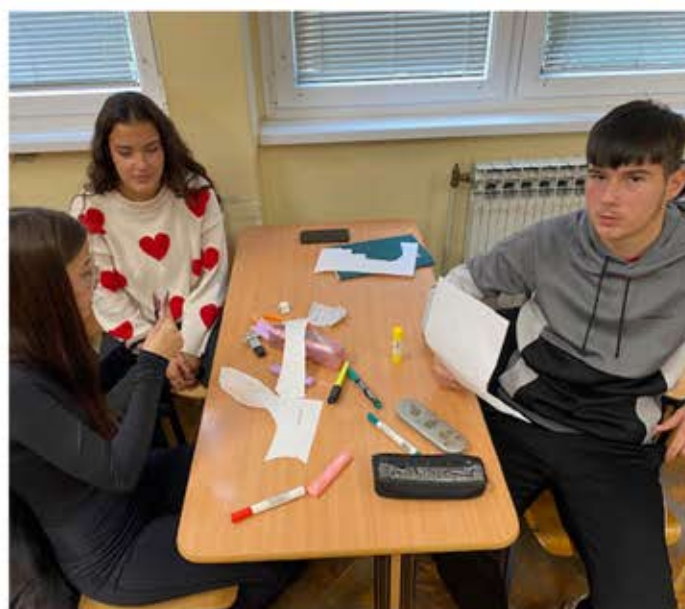
Овом приликом нашу школу посетили су ученици Гимназије и средње стручне школе из Апатина предвођени педагогом Санијом Секички са којима је ова активност и организована. Учествовало је укупно 12 ученика. Ученици су били веома

заинтересовани, а активност је спроведена успешно. Показан је висок ниво сарадње и тимског рада у мешовитим групама и маштовитост и домишљатост у ситуацијама импровизације. Задатак је био урадити драмску импровизацију на задату песму Јована Јовановића Змаја.

Учесници:

Гимназија и средња стручна школа – Елена Бокулић, Емили Пап, Вања Стојаковић, Јована Вујновић, Јасна Перенчевић, Андреа Дукић, Ивона Ковачевић

Техничка школа – Дуња Дражић, Хелена Богдан, Биљана Микић, Немања Цветићанин, Марко Јурас, Вукашин Гаговић

У уторак 7.10.2025. ученице одељења III-3, Дражић Дуња, Тања Јакшић и Андреа Лазич под вођством професора Немање Лакића, учествовале су у едукативном предавању одржаном у ОШ „Жарко Зрењанин“ у Апатину на тему „Здрава исхрана“.

Ученице су на занимљив и приступачан начин представиле својим млађим другарима значај здравих навика у исхрани, правилан избор намирница и утицај здраве исхране на раст, развој и расположење деце.

Активност је била интерактивна, праћена примерима из свакодневног живота и кратким квизом за ученике нижих разреда, што је изазвало велико интересовање и позитивну

реакцију публике.

Својим ангажовањем, одговорношћу и креативношћу, ученице су успешно промовисале здраве стилове живота и допринеле обележавању Дечје недеље у духу заједништва, едукације и уважавања.

У петак, 10.10.2025. године, поводом обележавања Дечје недеље, ученици наше школе заједно са ученицима Гимназије и средње стручне школе из Апатина имали су спортски сусрет у малом фудбалу.

У суботу 11.10.2025. одржан је и јесењи крос, а у оквиру обележавања Дечје недеље. Крос је реализован на терену иза Техничке школе уз надзор професора физичког васпитања Оливера Биљетине.

Током Дечје недеље у Србији се организују бројне активности, као што су радионице, спортски дани, изложбе, представе и други догађаји који укључују децу, родитеље и васпитаче. Циљ ових активности је да се деца осећају вредно и подржано, као и да се промовишу њихова права и потребе у друштву.

Циљеви дечје недеље су:

- скретање пажње најшире јавности на права и потребе деце;
- указивање на одговорност коју породица, школа, држава и њене институције имају у заштити деце и остваривању њихових права;
- презентација до сада постигнутих резултата;
- указивање на примере добре праксе и проблеме у остваривању права деце;
- подстицање сарадње у стварању услова за поштовање права и оптимални развој детета;
- промоција активног учешћа деце у доношењу одлука које се њих тичу;
- покретање иницијатива и нових акција које доприносе побољшању положаја деце у Републици Србији и остваривању њихових права.

На нашим просторима Дечја недеља се обележава од 1934. године, и од тада се мења и развија прилагођавајући своје програмске циљеве стварним потребама и проблемима деце.

Немања Цветићанин

Кроз песму и игру - наслеђе које траје

Ритам прошлости у кораку садашњости осетимо кроз благо које су нам оставили наши преци у аманет. Фолклор представља духовно благо једног народа где се кроз игру и песму ширила међусобна љубав. Очување народне традиције, песама и игара данас чува сећање на прошла времена и о вредностима које су тада биле важне становништву.

Кроз историју наша држава се мењала, владари су се смењивали, ратови су долазили и одлазили и оно што су сви они за собом оставили јесте историја Срба. Традиција и њено очување није само нама на сећање већ је и подсетник кроз шта је све наша отаџбина прошла. Давних дана се изгубило певање на прелу, вез, братска љубав и поштовање међу житељима једног места, но оно што је идаље ту јесте фолклор. Темељ његовог очувања заснива се на дивним људима који поштују његове вредности и не дозвољавају да се део нашег друштва изгуби и падне у заборав. Данас се, у разним удружењима широм света, људи српског порекла труде да одрже игру, да је шире даље. Уз њу, ту нам долазе и разне песме које беху певане у то време. Данас у Србији постоје многобројна културно уметничка удружења и сви они имају исти циљ, а он је као што рекосмо, очување и оживљавање наше традиције.

Овом приликом сам добила могућност као чланица Дома ученика, који се налази при Техничкој школи у Апатину, да искажем своје мишљење и осећања која гајим према овој уметности. Фолклором се бавим скоро од малих ногу и данас када погледам те почетке,

прве кораке, прве одигране кореографије, осетим понос што сам део тога већ дуги низ година. Када видиш да „хоби“ у неком периоду пређе у љубав схватиш да то постане и део тебе самог. У Српском културно уметничком куду „Златник“ налазим се од његовог оснивања, што није било тако давно, али за тако кратак период имали смо бројне наступе и изведбе. Предивни људи који су чланови тог куду доприносе осећају друге породице, блискости и љубави. Сваки члан од нас може рећи да су пробе и боравак у нашем куду непроцењиви. Поред тога, прилике и поверење које нам наши кореографи пружају јесу заиста вредни. Осећај који добијеш када носиш народну ношњу, аплауз након наступа, умеће и знање о фолклору које стичемо сваким кораком јесте веома вредно поноса и среће.

СКУД „Златник“ је младо удружење као што рекох, које постоји годину дана а броји 65 чланова распоређених у неколико играчких ансамбала у зависности од старосне доби. СКУД се искључиво бави традицијом Срба где год они били настањени. На репертоару тренутно играју игре из Лесковца, Пирота, Црноречја, Жагубице, Црне Траве, Сврљига,

Ниша и Ђиладана. Током октобра месеца врши упис нових чланова у извођачки ансамбл чије су старосне границе од 15 до 40 година. Свака група је прилагођена категорији која је похађа. Руководилац ансамбла је Немања Боројевић, велики стручњак из области кореографије, теренског рада и дуги низ година учи првим корацима многе генерације.

Питали смо га за мишљење и однос према фолклору:

„Фолклор је начин живота, то знају сви који се баве овом уметношћу. Окружени сте позитивном енергијом и насмејаним људима. Једва чекате да поново упознате своје пријатеље из фолклора, у ствари то је други дом, друга породица. Сви заједно решавамо проблеме, охрабрујемо једни друге, помажемо једни другима, све што је потребно да дете одрасте. Свако дете, када уђе у тај круг, никада не жели да изађе. И тако, код мене, скоро 30. година.“

СКУД „Златник“ налази се у Апатину, у улици Српских владара бр. 55. Како би били у току са нашим радом и пратили новости и занимљивости, можете нас пронаћи на инстаграм, фејсбук и тик-ток профили. Свако ко има вољу и жељу да крене у ове воде позван је да нам се придружи и добро дошао је!

О фолклору говоре многи лекари и стручњаци што се тиче његовог утицаја на наш организам. Фолклор као уметност и рекреација доприноси моторици људског ума. Ритам ногу које прате такт, затим радња целог тела мора

бити усклађена са музиком, све то чини једно коло. Када смо већ код људског мозга, разни ензими који су погодни за здравље се лучше током игре, уједно и хормон среће, поред њих игра поспешује емоционално и ментално здравље. Сваком бих препоручила да се опроба у фолклору јер он није само скакање и кретање, фолклор је нешто много више од тога.

Фотографије које видите су узете од управе СКУД „Златник“ и забележене су на њиховим наступима. На сликама се налазе чланови предизвођачког и извођачког ансамбла, а на последњој фотографији се налазе чланице предизвођачког ансамбла са девојкама из Српског фолклорног ансамбла „Опанак“ из Копенхагена.

Емилија Живковић
Дом ученика

Храна, потреба или луксуз?

На први поглед, идеја да храна буде потреба делује идеално, нико не би био гладан, а основне животне функције биле би задовољене. Међутим, реалност је суровија него што се чини.

У Уједињеним нацијама већ деценијама траје расправа о томе да ли храна треба да буде призната као основно људско право или да остане роба којом се тргује. Када је предлагана резолуција којом би се храна прогласила потребом, само су Сједињене Америчке Државе и Израел гласали против. Овај податак јасно показује колико глобални интереси и политичка моћ могу да претекну основна људска права.

Храна, која би по логици требало да буде универзална и доступна свима, и даље је инструмент моћи, профита и контроле. Док милијарде људи гладују, огромне количине хране се бацају у индустријским земљама. Ова контрадикција отвара озбиљна питања, да ли

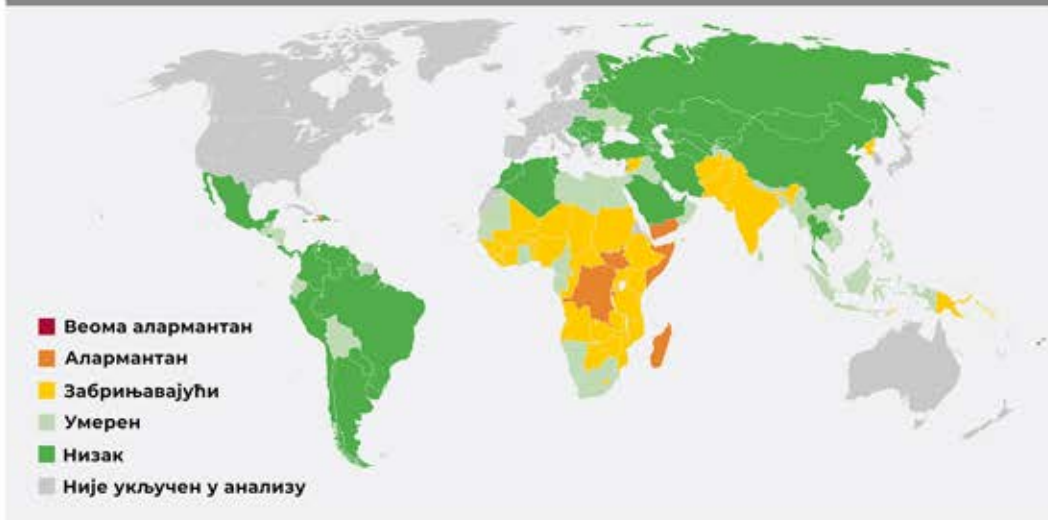
је храна заиста потреба или луксуз резервисан за оне који могу да је плате?

Чињеница је да док моћни одлучују о храни, милиони људи преживљавају на минималном уносу, дистрибуција је моћ, а не право.

Ако је храна луксуз, последице су подједнако драматичне и немилосрдне. Само би богати јели, док би сиромашни преживљавали или умирали од глади. Храна би постала главно оружје у политичкој и економској борби. Ратови не би почињали због територије или нафте, већ због пиринча, пшенице, воде и основних намирница. Глобална неједнакост би експлодирала, једни би уживали у кавијару и тартуфима, док би милиони људи преживљавали на основним и минималним намирницама. Корпорације би задржале контролу над производњом и ценама, остварујући огроман профит од основног права на живот.

ИНДЕКС НЕДОСТАТКА ХРАНЕ ПО ЗЕМЉАМА ЗА 2025. ГОДИНУ

Контраст између луксуза и потребе отвара озбиљна етичка питања. Док једни бацају тоне хране, други умиру од глади. Да ли је морално расправљати о кавијару, док милиони људи немају хлеб? Докле год храна остаје луксуз за моћне, глад и неједнакост неће нестати. Глобални систем показује да чак и у ситуацији када храна постоји, приступ није једнак. То ствара моралну дилему, да ли је прави циљ светске политике да нахрани људе или да храну користи као средство моћи и профита?

Људи који производе храну често су најсиромашнији слој друштва. Ако храна буде само потреба, они раде мукотрпно, али без адекватне награде. Ако је луксуз, њихов труд служи богатима и корпорацијама, док они остају маргинализовани.

Пољопривреда је кичма света, али профит од хране не одлази онима који је узгајају. Ово ствара парадокс, свет гладује, а они који производе храну немају довољно средстава да преживе.

Храна је и потреба и луксуз. Потреба јер без ње нема живота, луксуз јер начин на који је расподељујемо ствара огромне разлике међу људима. УН резолуција јасно показује колико

је свет подељен – док једни виде храну као право, други је третирају као робу. Док моћ и новац одлучују, глад остаје, дистрибуција је неправда, а пољопривредници препуштени мукама. Храна ће заувек остати на ивици између луксуза и потребе – право које зависи од моћи, богатства и расподеле у свету.

Глобални извештај о кризама са храном за 2025. годину, који координира Мрежа за информације о безбедности хране (FSIN), упућује озбиљно упозорење. Рекордних 295,3 милиона људи у 53 земље трпело је акутну глад у 2024. години – што је пораст од 14 милиона у односу на 2023. годину.

Дејан Луцић

ГРОЖЋЕБАЛ

Грожџебал је традиционална манифестација у Сонти. Ово је једина манифестација која је задржала свој изворни облик, она је повезана са бербом грожђа у част вина и винограда. И ми смо имали прилику да будемо део ове традиције.

Грожџебал је покренут давне 1928. године како би помирио село које је било изграђено. Тадашњи сеоски учитељ је осмислио манифестацију која ће личити на шокачку свадбу и да се запрегом обиђе цело село.

Сматра се једном од најстаријих очуваних манифестација у нашем региону са континуитетом који је био прекинут само у време ратних година и године поплаве. У оквиру манифестације постоје различити програми и обичаји које суграђани и учесници приређују. Неки од њих су изложба народне ношње, рукотворине ручних радова, наступи фолклорних група из села те околних градова па чак и држава.

Главни актери, кнегиња и кнез крећу свако из своје куће и облаче традиционалне народне ношње. Кнегиња има посебну ношњу у којој на главу ставља чувену „капицу“ која је направљена од разних детаља. Такође, остали учесници облаче класичну шокачку ношњу.

Ања Михаљев и Дејан Милош, ученици 3-1 одељења наше школе имали су част да буду кнез и кнегиња и тако допринесу очувању традиције њиховог места.

На дан Грожџебала који се увек одржава недељом у септембру, креће се од кнеза до кнегињине куће. Иде се запрегама уз тамбураше и наравно домаће вино. У склопу манифестације одржава се чин грађанског

проглашења овогодишњег кнеза и кнегиње као и чин благослова звона које се одржава у католичкој цркви Свети Ловро. Звоно је направљено од грожђа и симболизује целу годину и уложени рад и труд како би виногради и даље опстали.

Завршна, централна приредба се одржава како би гледаоцима пренели енергију и вратили их у време наших предака и присетили се старих игара и песама.

По завршетку приредбе, звоно се предаје особи која се током целе године највише залагала или на било који начин допринела овој манифестацији. Поносни смо што смо и ми имали прилику да будемо део наше традиције.

Ања Михаљев и Дејан Милош

Креативна секција у Дому ученика

Ученици Дома ученика имају прилику да учествују у раду креативне секције где могу да покажу своје таленте и интересовања.

Ова школска година започела је изградом презентација и паноа на увек актуелне теме које се тичу деце и њиховог боравка у Дому.

Ана Павловић

СПОРТСКЕ ИГРЕ МЛАДИХ У САРАЈЕВУ

“Спорт спаја људе, без обзира на то из које државе долазе.”

Овог лета имао сам прилику да учествујем у једном за мене посебном догађају. Као део тима из Србије требало је да учествујемо у фудбалској утакмици у Сарајеву која је била део међународног такмичења Спортских игара младих.

То је највећа спортска манифестација за децу и омладину у региону, на којој се окупљају екипе из различитих држава како би показале своје умеће, али и дух пријатељства и фер-плеја. Ове године славила се петнаестогодишњица одржавања у Сарајеву, а моја екипа, иако мало старија, требало је да одигра ревијалну утакмицу са фудбалским звездама попут Немање Видића, Немање Матића и Пеђе Мијатовића.

Стадиони “Грбавица” и “Кошево” били су препуни младих спортиста, тренера и навијача. Са свих страна су се чули различити нагласци, али све нас је спајала иста љубав према спорту. Сви смо знали да представљамо не само свој клуб, већ и своју земљу.

Поред мене, у екипи су били и моји саиграчи

и добри другари Владан Јеротијевић, Вељко Сладојевић, Стефан Ђустебек и Јован Наранчић. Ово је за мене требало да буде највећи доживљај, међутим у моменту када смо изашли на терен кренула је велика олуја праћена кишом и градом. Нажалост, утакмица је одгођена, а на крају није ни одржана. Моје разочарење и мојих саиграча било је огромно, међутим време од четири дана нисмо потрошили узалуд жалећи, већ смо га максимално искористили обилазећи Сарајево и његове знаменитости. Мени је ово био први пут да боравим у Сарајеву па ми је све било ново и занимљиво.

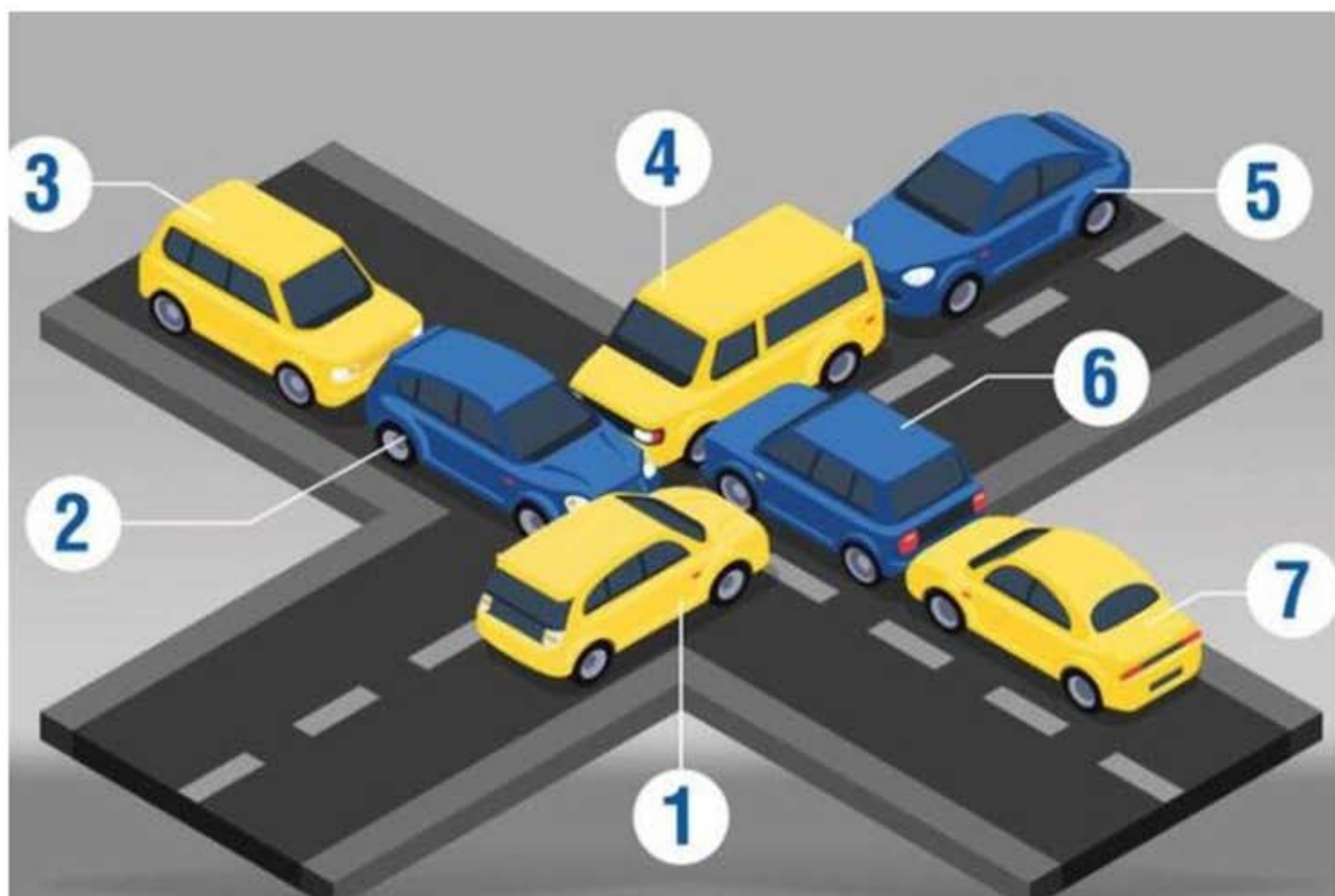
Поред стадиона клуба “Жељезничар” и “Сарајево” који су нам били полазна тачка, обишли смо центар града, Башчаршију и наравно, пробали чувене сарајевске ћевапе и пите испод сача.

Утакмицу нисмо одиграли. Од спортског сусрета, посета се претворила у туристичку, али не жалим јер смо склопили много нових пријатељстава и учврстили стара. Сарајево ће ми остати у најлепшем сећању. Видео сам колико спорт може да спаја људе, без обзира на то из које државе долазе. Поново бих волео да учествујем у таквом догађају, да представљам свој тим и своју земљу и наравно да се вратим на још једну порцију ћевапа.

Владимир Занзе

Саобраћајна мозгалица

Помери једно возило на слици и реши гужву у саобраћају

Да ли сте један од ретких који виде који аутомобил треба да се помери? Саобраћајна гужва је збунила возаче док су се борили да одреде које возило треба да се помери да би деблокирали раскрсницу.

Goodyear, познати произвођач гума, поставио је мозгалицу на Фејсбук страницу компаније позивајући пратиоце да схвате који од седам аутомобила треба да помере да би одблокирали саобраћај. Слика приказује четири жута аутомобила и три плава заглављена на четворосмерној раскрсници. Да ли сте један од ретких који виде који аутомобил треба да се помери?

Пре него што кренете у решавање слагалице, подесите тајмер на телефону на 20 секунди ако сте расположени да изазовете себе.

Мислите ли да је то први аутомобил јер би отворио пут за други и трећи аутомобил?

Можда је то четврти аутомобил јер да су аутомобили у покрету, то би изазвало несрећу.

Већина људи претпоставља да би аутомобил број један требало померити како би се омогућио проток саобраћаја.

Неки претпостављају да је то аутомобил број четири.

Неколико возача је предложило да је то аутомобил број пет.

Шта мислите који је тачан одговор?

Goodyear није дао одговор, додајући још више интриге мозгалици.

Најгора српска јела

У НАЈНОВИЈОЈ ВЕРЗИЈИ "TASTE ATLAS-A"

"Taste Atlas", специјализовани сајт за светску кухињу, одабрао је најгора јела српске кухиње. На листи су се нашла чувена и вољена јела наша трпезе, али и она због којих се прескаче ручак.

На списку 15 најгорих српских јела који је објавио сајт, на самом дну су слаткиши и оброци који немају нарочито ниску оцену од стране корисника и кулинарских експерата јер се у просеку крећу око 3.9 од максималних 5 бодова, али су свакако завршили на списку.

На дну табеле као најмање лоша нашла су се следећа јела:

15. Слатко од вишања
14. Чесница
13. Лења пита
12. Пребранац
11. Бундевар

У неславну листу топ 10 најгорих спадају следећа јела:

10. Маковњача
9. Ражњићи
8. Шкембе чорба
7. Српска салата
6. Фиш паприкаш
5. Попара
4. Лесковачка кавурма

Победници на листи су три специјалитета око којих се увек води дебата јер на крају крајева када је храна у питању све је ствар укуса и афинитета. То су:

3. Пихтије
2. Резанци с маком и
1. Жива пљескавица

Пихтије су српско јело које се прави од јефтинијих делова свињског меса као што су глава, коленица или скочни зглоб. Месо се често кува заједно са бибером, луком,

шаргарепом и лаворовим листом док не постане толико мекано да отпадне од кости. Заједно са темељцем, месо се ставља у чиније које се затим остави да се охлади и стегне.

Резанци с маком је јело које се састоји од широке, танке пшеничне тестенине која је преливена обилним количинама растопљеног путера, а затим се посипа маком и шећером.

Жива пљескавица је предјело од млевеног телећег меса, соли, бибера, димљене паприке, вегете, уља и сецканог лука. Месо и зачини се стављају на велики тањир и меша се виљушком док се не формира хомогена маса која се затим обликује у пљескавицу.

Биљана Микић

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ?

Прича стара 3000 година скривена у знаку @

Знак @ ми зовемо "ет" или „манки“, на Тајвану га зову „мали миш“, на руском је „пас“, на хебрејском „штрудла“, на холандском „мајмунов реп“, а његова прича сеже хиљадама година уназад.

Зауставите се на минут и погледајте преко брда и долина ваше тастатуре. Ако изоставите симболе за валуту, вероватно не постоји знак који има већу културну тежину од @. То је инсталација интернета. Повезује вашу е-пошту. Како је знак @ добио своју моћ?

Можда делује као изразито модеран феномен, али у увојцима овог украшеног малог „а“ је закопана прича која сеже хиљадама година уназад, премешћујући националне, културне и језичке баријере док се вијугаво пробијала кроз странице људске историје.

Стари Грци су волели стил глиненог лонца званог амфора – високи, издуженог облика са две дршке и дугим вратом. Амфоре су коришћене за складиштење вина, житарица, маслиновог уља и још много тога, пракса која се вековима одржавала на Медитерану и шире. Временом је амфора постала стандардна јединица мере. Трговци су морали доста често да саопште да ће вам продати одређени број амфора нечега или онога по одређеној цени. И на крају, људи су почели да цртају „а“ са дугим репом обмотаним око њега и прескачу остатак слова.

Дана 4. маја 1536. године, трговац по имену Франческо Лапи написао је писмо из Севилје у Рим, у којем је рекао да амфора вина вреди око 70 или 80 дуката, користећи @ за амфору. То је први пример који пронађен да се @ користи у модерном смислу, али то није

најстарија копија симбола. Може се пронаћи и на страницама бугарског рукописа из 1375. године, али он нема препознатљиво значење, то је само украс на првом слову речи „амин“.

После стотина година, амфоре су изашле из употребе, али је @ остао у употреби јер су га рачуновође и архивари користили да означе по којој цени се ствари продају.

Када су рачунари добили тастатуре, @ је дошао са њима. Међутим, ако нисте били рачуновођа, није био посебно користан. То се променило захваљујући Реју Томлинсону, рачунарском научнику који је радио у Арпанету, пројекту америчке владе који је поставио темеље интернета. Имао је идеју да би људи можда желели да једни другима шаљу поруке.

Док је Томлинсон писао код, био му је потребан начин да назначи где се одређена особа налази у мрежи. Гледајући тастатуру, тамо је био. Извукао је @ из света пословног жаргона и ставио га у средину адресе, и 1971. године је послао први имејл.